

γὰς αὐτῶν σπουδάζουσι καὶ μετὰ τῆς ἑλπίς δημιουργίας ὡς ὁ Δαβὶδ ἀναφωνοῦσιν: «Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα Σου, Κύριε! πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας».

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΠΕΘΑΝΕΝ ΩΣ ΘΕΑΝΘΡΩΠΟΣ

Ὁ Ρωμαῖο συγκρίνων τὸν θάνατον τοῦ μεγίστου τῶν φιλοσόφων Σωκράτους πρὸς τὸν τοῦ Χριστοῦ ἀναγκάζεται ὑπὸ τῶν πραγμάτων νὰ βροντοφωνήσῃ τὸ ἐξῆς: Ὁ θάνατος τοῦ Σωκράτους εἶναι θάνατος σοφοῦ, ἀλλ' ὁ τοῦ Χριστοῦ εἶναι θάνατος Θεανθρώπου. Ἀπλῆ ἀνασκόπησις τῆς ἀφελεστάτης τῶν Εὐαγγελιστῶν διηγήσεως περὶ τοῦ θανάτου Του πείθει ἀδιστακτικῶς πάντα εὐλικρινῆ ἑρευνητὴν ὅτι ὁ Χριστὸς θνήσκει ἔκουσίως ὡς ἀπόλυτος κυρίαρχος τῆς ζωῆς Του. Ἡ στάσις ἦν ἐτήρησε κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς ζωῆς Του πᾶν ἄλλο ἢ ἀνθρώπινος εἶναι. Δὲν ἀδημονεῖ, δὲν πικραίνεται, δὲν γογγύζει, δὲν πονεῖ πρὸ τοῦ ἐπικειμένου θανάτου. Οὐδόμως τὸν ἐξοργίζει ἡ ἀχαριστία καὶ σκληροκαρδία τοῦ θηριώδους λαοῦ ὑπὲρ οὗ θυσιάζεται ἀλλὰ τούναντίον καὶ ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ εὐχεται δι' αὐτόν. Ἡ ἀπάθεια μεθ' ἧς διηγείται τὸ φρικτὸν τέλος Του μετὰ τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ἀτιμωτικῶν μαρτυριῶν Του πᾶν ἄλλο εἶναι ἢ ἀνθρωπίνη. Προδιαγράφει ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ τὸ τραγικώτατον μαρτύριόν Του ὡς νὰ διηγῆται κατὰ σύννηδες καὶ ἐπουσιῶδες ἡ δευτερευούσης σημασίας γεγονός τὸ ὁποῖον ἐλάχιστα ἢ διόλου δὲν τὸν ἀφορᾷ! Τὸ νὰ βαδίξῃ ἔκουσίως πρὸς τὸν θάνατον μηδενὸς βιάζοντος, πρὸς οὐδὲν ὄφελος ἀποβλέπων, οὐδενὸς φαινομενικῶς λόγου ὑπάρχοντος, ἐνῶ ἠδύνατο, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιδράσεως, ἢ ἐνισχύσεως, καὶ χωρὶς νὰ παραβῆ καὶ τὸν ἐλάχιστον νόμον, νὰ μὴ ἀποθάνῃ, ἀποδεικνύει ἀνεξήγητον αὐτοθυσίαν ἀνθρωπίνως προῦποτιθεμένῳ φυσικῶς ὅτι δὲν ἦτο παράφρων! Ἐνῶ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν τοῦ προσέφερον ἑκατομμύρια λαοῦ τὴν βασιλικὴν πορφύραν, τὸ διάδημα καὶ τὸν θρόνον τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους αὐτὸς ἀποποιεῖται ταῦτα καὶ ἀντ' αὐτῶν ἐκλέγει εὐχαρίστως καὶ οἰκειοθηλῶς τὴν κοκκίνην γλαμύδα, τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸν Σταυρόν. Ἐξηγεῖται ἀνθρωπίνως ἡ τοιαύτη στάσις; Τὰ ἔκτακτα τέλος καὶ ἀνεξήγητα ὅλα φυσικὰ καὶ ὑπερφυσικὰ γεγονότα ἃ ἐξετυλίχθησαν κατὰ τὴν ὑστάτην στιγμὴν Του ἕτινα

ἠνάγκασαν καὶ τὸν Ρωμαῖον ἑκατόνταρχον ν' ἀναφωνήσῃ τὸ ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς ἦν οὗτος, καὶ τὸν Διονύσιον τὸν Ἀρεοπαγίτην τὸ ἢ Θεὸς θνήσκει ἢ τὸ πᾶν ἀπώλετο δὲν εἶναι πλέον ἢ ἐμφανεῖς ἀποδείξεις τῆς Θεότητός Του; Τίς δύναται ν' ἀρνηθῆ τὴν ἱστορικότητα ὅλων τῶν ἄνω ἐκτιθεμένων ἀφοῦ σύγχρονοὶ Του δὲν τὸ ἐτόλμησαν ἂν καὶ εἶχον ὑψιστον ἀτομικὸν πρὸς τοῦτο συμφέρον; Ὡστε εὐλόγως ἔλεγεν ἐγὼ τίθημι τὴν ζωὴν μου. Οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ. Ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι καὶ πάλιν λαβεῖν αὐτήν. Οὐδεμίαν ἐξουσίαν ἔχεις ἐν ἐμοὶ (πρὸς Πιλάτον) κ.λ.π. (Ἰωάν. 10 18). Πῶς ἔχει τὴν ψυχικὴν ἡρεμίαν νὰ ὀμιλῇ μετ' ἄποση γλυκύτητα περὶ τοῦ Ἰούδα; Πῶς ἐξηγεῖται ἡ τόση ἀταραξία Του δι' ἑαυτὸν καθ' ἣν στιγμὴν συνελαμβάνετο ὡς κακοῦργος καὶ ἡ προσπάθεια ν' ἀσφαλισθοῦν οἱ μαθηταὶ Του; Πῶς καὶ ἀπὸ τὸ Κριτήριον ἔχει τόσην ἀπάθειαν ὥστε νὰ παρακολουθῆ τοῦ Πέτρου τὰς ἐν τῇ αὐλῇ ἀρνήσεις καὶ δι' ἑνὸς βλέμματος νὰ ἐπιφέρῃ ἐπαναστατικὴν ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ Πέτρου μετάνοιαν; Πῶς ἔχει τόσην ψυχικὴν ἀντοχὴν νὰ παρηγορῆ τὰς κλαιούσας δι' Αὐτὸν γυναῖκας ἐνῶ ὠδηγεῖτο εἰς τὸν Γολγοθᾶν; Μὲ πόσον ἀπειρον συμπάθειαν προνοεῖ ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ περὶ τῆς μητρὸς Του ἐμπιστευόμενος ταύτην τῷ Ἰωάννῃ! Μὲ πόσην ἀγάπην προσεύχεται ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ ὑπὲρ τῶν σταυρωτῶν Του! Πῶς ὑπομένει ἐν σιγῇ τόσα ταπεινωτικὰ μαρτύρια ἀπὸ ἐκείνων οὓς διὰ βίου εὐηργέτει καὶ ὑπὲρ ὧν ἀπέθνησεν! Καὶ ποῦ δὲν ἀποτυπῶνται ἡ Θεανδρική μεγαλοφυΐα Του! Εἶναι ποτὲ δυνατόν ὁ οὕτω θνήσκων νὰ ἦναι ἀπλοῦς ἄνθρωπος; Ἐπιτρέπει τοιαύτην σκέψιν ἡ πείρα, ἡ κσινη λογικὴ καὶ ἡ ἱστορία; Καὶ αὐτὸς ὁ Βάουρ ἐξετάζων τὸν θάνατόν Του καὶ δεσμευόμενος ὑπὸ τῶν πραγμάτων ἀναγκάζεται νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι τὸ μόνον μυστηριώδες τῆς ἱστορίας πρόσωπον εἶναι ὁ Χριστὸς δηλαδὴ ἀνεξήγητος ἄνθρωπος. Καὶ ἄλλοι ἀπέθανον ὑπὲρ ἄλλων ἀλλ' ὑπὲρ οἰκίων, φίλων, πατρίδος, εὐεργετῶν, ἐπιστήμης, δικαίου, καὶ πάντοτε ἐξ ὑπολογισμοῦ καὶ ἐξ ἀνάγκης ὡς καὶ ὁ Σωκράτης, ἀλλ' οὐδεὶς ὑπὲρ ὅλου ὁμοῦ τοῦ κόσμου, τελείως αὐτόκλητος, αὐτοβούλως ἐκλέγων τὸ φρικτώτερον τῶν μαρτυριῶν, καὶ δι' ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν Του σταυρωτῶν. Οὐδεὶς βεβαίως διότι οὐδεὶς ἄλλος ὑπῆρξε Θεάνθρωπος ὡς ὁ Χριστός. Ἄς ἴδωμεν ἂν ὁ θάνατος τὸν ἐξίσωσε πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους.